

Ígéretes textilpiacok

Máthé Csabáné dr.

A textilipar fejlődésének hajtóerejét világszerte a textiltermékekkel elérhető új funkciók és új műszaki megoldások adják. A textiltermékek piacára vonatkozó kutatások évek óta azt jelzik, hogy a speciális tulajdonságú és a műszaki felhasználású textíliák iránt folyamatosan nő a piaci igény.

Autóipar

Az egyik ilyen terület az autóipar, ahol a mennyiségi növekedés is imponáló: 2000-ben egy közepes személyautóban 20 kg textíliát használtak fel, 2012-re ez 26 kg-ra emelkedett, de 2020-ra már 35 kg az előrejelzés. A textíliák felhasználását itt elsősorban a súlycsökkentés iránti igény motiválja, aminek eredményeképp csökkenthető az üzemanyag felhasználás és a szén-dioxid kibocsátás. A textíliák használatának növekedése hozzájárul a nagyobb kényelemhez és a biztonságához is.

A gépkocsiban használt textíliák típusát tekintve továbbra is a szövött és kötött kelmék részaránya a domináns, de nő a nemszött kelmék és a kompozitok jelentősége is. A nemszött kelmék terjedését a kis súly és az alacsony költség indokolja. Mára 40 alkalmazást tartanak számon, amelyek összességükben egy kocsi-ban 35 m² nemszöttkelme-igényt jelentenek. A nemszött kelmék alkalmazását segíti az is, hogy gyártásuknál jól használhatók a hulladékból visszanyert szálak, főleg az italo palackokból előállítható poliészterszálak. Az utóbbi években trendszerűen nő a természetes szálakból gyártott nemszött textíliák alkalmazása is, részben kompozit-erősítőként.

A jövőben jelentős emelkedés várható az ún. passzív biztonsági eszközök – főként a légszékák és biztonsági övek – használatában, mivel az Egyesült Államokban elfogadott új rendelkezés szerint 2013-tól kezdődően kötelezővé teszik az oldal-légszékák beépítését is. Általában az tapasztalható, hogy az autók biztonságához tartozó elemek piaca gyorsabban nő, mint az autók piaca maga, és ezt várják a jövőre nézve is.

Kifejezetten új autoalkalmazásokkal is számolnak a jövőben. Ilyen terület az akkumulátorok szeparátorai, amelyek jelentősége az elektromos hajtású autókban nyilván növekedni fog. Várható, hogy a jövőben a nemszött textíliák teret nyernek a poliuretán habok rovására. A növekvő komfortigényekre adott válaszként nőni fog a fűthető és világító textíliák alkalmazása és nő az igény a hangszigetelésre használt nemszött kelmék iránt is az autó belsejében.

Funkcionális textíliák

A textilipar egy másik fontos innovációs területe a fokozott és többirányú **védőhatású textilanyagok** fejlesztése, amelyeket az extrém körülmények között végzett szabadidős és professzionális tevékenységekhez használnak, beleértve a munkavégzést, a harci cselekményeket és a katasztrófa elhárítást.

Az utóbbi évek innovációja a **fűthető ruházat**, főleg a téli sportokhoz. A német W. Zimmermann cég *Novonic Heat* elnevezésű hűtőrendszerét mindenféle ruházatba be lehet építeni. Az amerikai Columbia Sportswear *Omni-Heat* termékcsoportja például már 16 fűthető ruházati terméket vonultat fel. Természetesen vannak még nehézségek ezzel a termékcsoporttal kapcsolatban. Nem könnyű az új technológiát a hagyományos ruházati gyártósorokba beiktatni. Gyakran kézi munkával történik a fűtésre alkalmas fonalak bevitele a kelmébe. A másik fontos kérdés az ilyen speciális anyagok, ruhadarabok moshatósága. Mindazonáltal jelentős előrehaladás van ezeken a területeken is, de a termékek optimalizálásához arra van szükség, hogy maguk a sportruházatot és a fűthető ruházati termékeket gyártó cégek a mainál nagyobb mértékben vegyenek részt a kutatás-fejlesztési tevékenységben.

A **rovarok ellen védő ruházat** iránti igény ma még főleg a fejlődő országokban merül fel, a fejlett országokban ez a funkció még „felesleges luxusnak” számít. Azonban az időjárás változása miatt a rovarok észak felé terjednek, a jövőben tehát ennek a funkcionális ruházatnak, valamint a rovarhálónak is nőhet a piaca. A közelmúltban a Burlington cég permetrin alapú kikészítési technológiát fejlesztett ki *No Fly Zone* néven, amelyet az így kikészített termékek címkéjén is használnak. A Columbia Sportswear és más cégek is rovarokat elriasztó ruházati termékeket kínálnak. A BayerCorpScience cég *LifeNet* néven tartós rovarűző tulajdonságot mutató polipropilén hálót fejlesztettek ki, amelynek használatát az Egészségügyi Világszervezet (WHO) is javasolja a maláriával sújtott régiókban.

A **vegyi anyagok elleni védőruházat** piaca már ma is igen sokrétű, hiszen több ezer különböző vegyi anyagot gyártanak, szállítanak és kezelnek világszerte. Ez a piac lényegesen nagyobb, mint az egyéb védőruházatok piaca, ami azzal magyarázható, hogy a munkaadók számára túl nagy kockázatot jelentenek a megfelelő ruházat hiánya miatt bekövetkező balesetek. Ezen a területen is jelentős az innováció, amelytől az igények növekedését is várják.

Néhány példa: fém-organikus vegyületeket építenek be cellulóz szálakba, és az ezekből gyártott textilanyag képes szelektíven megkötni a különböző gázokat. Egy másik fontos innováció a függőlegesen orientált szén-nanocsövekből készített anyag, amely véd a káros vegyi és biológiai anyagok ellen. A teljesen új típusú anyagok mellett az innováció másik iránya a multifunkcionális, tehát többféle kockázattal szemben is hatásos védőruhák kifejlesztése a viselési kényelem megtartása, sőt növelése mellett.

A vegyvédelmi ruhák piacán várható az eldobható – főleg nemszött kelméből gyártott – termékek térnyerése, amelyek funkcionalitása, megjelenése egyre javuló tendenciát mutat, és a gazdaságosságuk is meggyőző.

Forrás: www.textileintelligence.com